

Vlaams
Parlement

ingediend op **905** (2020-2021) – Nr. 1
19 juli 2021 (2020-2021)

Voorstel van resolutie

van Philippe Muyters, Andries Gryffroy, Robrecht Bothuyne,
Willem-Frederik Schiltz, Chris Steenwegen en Bruno Tobback

over COP26, de VN-klimaatconferentie in Glasgow
van november 2021

Het Vlaams Parlement,

– gelet op:

- 1° het feit dat de partijen die het Klimaatverdrag van de Verenigde Naties (UNFCCC) hebben ondertekend, via protocollen tijdens de jaarlijkse bijeenkomsten (COP) de reductie van broeikasgassen vastgelegd hebben met de bedoeling om de globale temperatuurstijging te beperken tot ruim onder het maximum van 2°C en om inspanningen te leveren zodat de temperatuurstijging beperkt blijft tot 1,5°C boven het pre-industriële niveau;
- 2° de keuzes in de context van de Europese meerjarenbegroting (MFK 2021-2027) en het herstellfonds Next Generation EU om zowel de gevolgen van de coronacrisis te beperken, als om vorm te geven aan een groen, digitaal en weerbaar Europa;
- 3° de Europese Green Deal (COM(2019)640), de nieuwe groeistrategie van de Europese Commissie, die “de EU moet omvormen tot een eerlijke en welvarende samenleving, met een moderne, hulpbronnenefficiënte en concurrerende economie, waar vanaf 2050 netto geen broeikasgassen meer worden uitgestoten en economische groei is losgekoppeld van het gebruik van hulpbronnen”;
- 4° het feit dat België eind 2019 bij de Europese Commissie een geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan (NEKP) heeft ingediend ter uitvoering van de verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie;
- 5° het feit dat België momenteel in het kader van de Europese klimaat- en energiedoelstellingen voor 2030 voor de non-ETS-sectoren een reductiedoelstelling heeft van 35 procent in 2030 ten opzichte van 2005, die nog aan de nationale lastenverdeling onderhevig is;
- 6° het feit dat op 5 maart 2020 een Europese langetermijnstrategie bij het UNFCCC-secretariaat werd ingediend, die de eerder besliste doelstelling van klimaatneutraliteit tegen 2050 op Europees niveau omvat;
- 7° de NDC's (nationaal bepaalde bijdragen) die door 189 landen bij het UNFCCC-secretariaat zijn ingediend, waarbij de Raad van de Europese Unie namens de EU en haar lidstaten op 17 december 2020 de mededeling heeft ingediend dat tegen 2030 de broeikasuitstoot met minimum 55 procent gereduceerd moet zijn in vergelijking met 1990;
- 8° het feit dat de beleidsinitiatieven onder de Green Deal opgenomen zijn onder het ‘fit for 55 package’, maar de meeste wetgevende initiatieven nog niet afgerond zijn;
- 9° het feit dat de Europese Raad, voor België bij monde van eerste minister Alexander De Croo, op 25 mei 2021 de Europese Commissie heeft verzocht om de milieu-, economische en sociale impact van de wetgevende initiatieven voor klimaat op lidstaatsniveau verder te onderzoeken alvorens de klimaatdoelstellingen tussen de lidstaten te verdelen;
- 10° de conclusies van de COP25, die onder Chileens voorzitterschap in Madrid heeft plaatsgevonden;
- 11° het uitblijven van een voltooiing van de uitvoeringsrichtsnoeren voor het mechanisme voor vrijwillige samenwerking van de Overeenkomst van Parijs (artikel 6);
- 12° het uitblijven van een voltooiing van het internationaal mechanisme van Warschau voor verlies en schade;
- 13° het uitblijven van een voltooiing van de regelingen voor het versterkte transparantiekader;

- 14° het feit dat België de principes van San José heeft onderschreven, die betrekking hebben op basisbeginselen om ervoor te zorgen dat de koolstofmarktregels de klimaatinspanningen niet ondermijnen en een gelijk speelveld voor de Europese bedrijven verzekeren;
- vraagt aan de regionale regeringen, de Federale Regering en de Regering van de Duitstalige Gemeenschap, en bij uitbreiding de Belgische vertegenwoordiger en de Belgische onderhandelaars, om op de COP26 in Glasgow:
- 1° wat de aanwezigheid betreft:
- a) alle nodige initiatieven te nemen om een doeltreffende en nuttige aanwezigheid op de COP26 te waarborgen, hetzij via deelname aan de multilevelonderhandelingen via de Belgische en de Europese delegatie, hetzij via bi- of multilaterale contacten met alle relevante actoren ter plaatse om actieprogramma's of samenwerkingsprojecten op touw te zetten;
 - b) te pleiten voor de voortzetting van de klimaatactieagenda en proactief mee te werken aan het overleg over de toekomst van UNFCCC, meer bepaald door het belang van een sterke betrokkenheid van andere beleidsniveaus te benadrukken en door een sterkere dialoog met andere internationale instellingen te promoten;
- 2° wat het Klimaatakkoord van Parijs betreft:
- a) de doelstellingen en principes die tijdens de klimaatconferentie van Parijs werden overeengekomen, te herbevestigen en steun te verlenen aan de (definitieve) voltooiing van het rulebook, waarbij tijdens onderhandelingen regels en nadere voorwaarden worden aangenomen;
 - b) te onderstrepen dat de huidige mondiale inspanningen onvoldoende zijn om de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs te behalen en dus het belang van het verhogen van de ambitie van de klimaatactie op mondiaal niveau te benadrukken;
 - c) het principe van 'science-based policy' actief uit te dragen, wetenschappelijk onderbouwde beleidsmaatregelen te nemen en specifiek de rol van de rapporten van het IPCC en het IPBES als essentiële beleidsondersteunende documenten te benadrukken;
 - d) het transversale karakter van de klimaatproblematiek en de inbedding in de bredere context van duurzame ontwikkeling te benadrukken en er daarom specifiek mee voor te zorgen dat de EU het voortouw blijft nemen bij een sociaal billijke transitie die de economische slagkracht behoudt in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst van Parijs en aandacht te vragen voor de sociaal-economische gevolgen voor al wie bij de transitie betrokken is;
- 3° wat de algemene principes bij internationale en intra-Europese onderhandelingen betreft:
- a) te wijzen op het feit dat de strijd tegen klimaatverandering tal van economische opportuniteiten met zich meebrengt, en dat onder de juiste omstandigheden ecologische en economische groei hand in hand kunnen gaan;
 - b) het principe van beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling toe te passen bij het opstellen van internationale klimaatakkoorden en bij de uitvoering daarvan op nationaal niveau;
 - c) ertoe op te roepen om in te zetten op ver doorgedreven innovatie en op onderzoek en ontwikkeling in het kader van de ambitie van klimaatneutraliteit;
 - d) op globaal niveau een sociaal rechtvaardige transitie te ondersteunen, waarbij niemand achtergelaten wordt en de economische slagkracht behouden blijft;
 - e) voldoende aandacht te hebben voor en ondersteuning te bieden aan een sociaal rechtvaardige postcovidrelance, waarbij sociaal-economisch herstel in overeenstemming met het Akkoord van Parijs moet zijn;

- f) afdwingbare bepalingen over mensenrechten-, arbeids-, klimaat- en milieuconventies in handels- en investeringsakkoorden te laten opnemen en al doende internationale verdragen te gebruiken als hefboom voor een ambitieus klimaatbeleid;
- 4° wat de Europese ambitie en de NDC's betreft:
- a) de steun uit te spreken voor de Europese ambitie om tegen 2050 te evolueren naar een klimaatneutrale Europese samenleving;
 - b) erover te waken dat de Europese klimaatambities voor 2050 actief worden uitgedragen en andere handelsblokken ertoe op te roepen om zich aan te sluiten bij de 'net zero'-doelstelling voor 2050 en hun 'long-term strategies' (LTS's) in die zin aan te passen;
 - c) de Europese Unie ertoe op te roepen om de Green Deal als groeistrategie en de grensoverschrijdende samenwerking binnen de Europese Unie internationaal te verdedigen en zo een voorbeeld te zijn voor andere landen en grote handelsblokken;
 - d) de doelstellingen en principes die zijn overeengekomen tijdens de klimaatconferentie van Parijs te herbevestigen;
 - e) akte te nemen van de richtsnoeren van de Europese Raad van 11 december 2020 om tegen 2030 de broeikasuitstoot met minstens 55 procent te reduceren ten opzichte van 1990, alsook van de geactualiseerde nationaal bepaalde bijdrage (NDC), die de Raad van de Europese Unie op 17 december 2020 heeft goedgekeurd en vervolgens aan het UNFCCC-secretariaat heeft bezorgd, daarvoor actief het engagement aan te gaan en bijkomende maatregelen te nemen om de opgelegde doelstellingen te kunnen realiseren;
 - f) akte te nemen van het feit dat onderhandelaars van de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement op 21 april 2021 een voorlopig politiek akkoord hebben bereikt over een Europese Klimaatwet en van het feit dat de Europese Klimaatwet op 24 juni 2021 al formeel door het Europees Parlement bekrachtigd werd;
 - g) akte te nemen van de Raadsconclusies van 25 mei 2021, waarbij de Europese Commissie werd verzocht haar wetgevingspakket spoedig in te dienen, voorzien van een grondige analyse van de ecologische, economische en sociale gevolgen op lidstaatsniveau;
 - h) te streven naar en ondersteuning te bieden aan alle initiatieven die een evaluatie mogelijk maken van de manier waarop de aangescherpte Europese NDC zich verhoudt tot bijkomende inspanningen van de andere grote handelsblokken en de samenhang van die NDC met de doelstellingen uit het Akkoord van Parijs;
- 5° wat de koolstofmarkt betreft:
- a) ondersteuning te bieden aan de uitwerking van een internationale koolstofmarkt, waarbij mondiaal een gelijk speelveld gegarandeerd wordt en het Akkoord van Parijs niet wordt ondermijnd. Om de milieu-integriteit van de toekomstige mechanismen overeenkomstig artikel 6 van het Akkoord van Parijs te bewaken moet er geijverd worden voor strikte internationale regels om zo de mazen in de regelgeving met betrekking tot de berekening of dubbeltelling van de uitstootverminderingen te voorkomen. Alleen lidstaten die een inspanning leveren die hoger ligt dan hun kostenefficiënte bijdrage aan het Akkoord van Parijs, zouden prioritair toegang kunnen krijgen tot die mechanismen. De principes van San José voor een goede koolstofmarkt, die op de COP25 door België ondertekend werden, moeten opnieuw als uitgangspunt dienen;
 - b) op Europees niveau een systeem te bepleiten waarbij ingevoerde producten van buiten de EU op een even duurzame manier kunnen worden geproduceerd als binnen de EU, via een mogelijke koolstofgrensheffing (carbon border adjustment mechanism), met respect voor de regels van de Wereldhandelsorganisatie (WTO: World Trade

- Organisation) en zonder afbreuk te doen aan de concurrentiepositie van exporterende sectoren;
- c) te wijzen op het belang van het streven naar een circulaire economie, waarbij afval een nieuwe grondstof is, en dat principe ook door te trekken voor CO₂, dat ook als grondstof voor nieuwe producten kan dienen;
- 6° wat de internationale klimaatfinanciering betreft:
- a) de gemeenschappelijke doelstelling van de internationale klimaatfinanciering, waarbij jaarlijks 100 miljard dollar aan middelen wordt uitgetrokken, te steunen, en daarnaast klimaatambitie te tonen door daar verder aan bij te dragen en voldoende middelen te mobiliseren voor (adaptatie)projecten in ontwikkelingslanden, die een aanvulling vormen op de middelen die bedoeld zijn voor ontwikkelingssamenwerking;
 - b) te pleiten voor een evenwichtige, gepaste bijdrage aan de internationale klimaatfinanciering zoals werd vastgelegd in het VN-Klimaatverdrag en de deelnemende landen op te roepen tot correcte bijdragen;
 - c) zelf internationale klimaatambitie te tonen door correct bij te dragen aan die internationale klimaatfinanciering en ontwikkelingssamenwerking;
- 7° wat de financiering van de transitie betreft:
- a) het belang van financiering van de klimaattransitie te erkennen, waarbij overheidssubsidies als hefboom kunnen dienen om privé-investeerders te betrekken, maar waarbij ook ontwikkelingsbanken en financiële instellingen (multilateraal, bilateraal en nationaal) een belangrijke rol spelen;
 - b) voldoende middelen uit te trekken en groene financiering via (Europese) beleidsbepalingen vast te leggen, maar ook bestuurlijke ondersteuning te bieden, zodat de doelmatigheid van de financiering in het klimaatbeleid verzekerd kan worden;
 - c) het actieprogramma van de COP26 Private Finance Hub en de Glasgow Financial Alliance for Net Zero (GFANZ), voorgezeten door Mark Carney, te steunen om de private financiële instellingen te ondersteunen zodat ze hun financiering in overeenstemming brengen met het Akkoord van Parijs en een klimaatneutrale samenleving;
 - d) aan te dringen dat de Europese Unie haar invloed gebruikt om voldoende financiële middelen vrij te maken en los te weken, onder meer via de Europese Investeringsbank (EIB);
 - e) andere landen en financiële instellingen ervan te overtuigen dat ze hun financieringsactiviteiten in overeenstemming moeten brengen met de afspraken in het Akkoord van Parijs;
 - f) een beleid van desinvestering van publieke middelen uit fossiele emissies te ontwikkelen;
 - g) zich op internationaal vlak ten volle te scharen achter de principes die de Powering Past Coal Alliance uitdragen, alsook andere landen ertoe aan te sporen zich daarbij aan te sluiten om op die manier de energieproductie uit steenkool volledig te laten verdwijnen;
 - h) het knelpunt van aansprakelijkheid en compensatie tussen ontwikkelde en ontwikkelingslanden voldoende door te spreken met andere lidstaten uit de EU, zodat een voldoende gedragen standpunt wordt ingenomen. Hoewel 'loss and damage' een kernonderdeel is in het Akkoord van Parijs, is er binnen het UNFCCC nog geen mechanisme om maatregelen te financieren voor kwetsbare landen die verlies en schade ondervinden;
- 8° wat migratie en gender betreft:
- a) de groeiende problematiek van de verhuizing en verplaatsing van de bevolking onder invloed van klimaatveranderingen te erkennen, ervoor te zorgen dat middelen voor genderrechtvaardigheid en vrouwenrechten worden vrijgemaakt, en erover te waken dat de middelen worden ingezet om de activiteiten van inheemse vrouwen en lokale gemeenschappen rechtstreeks te ondersteunen;

- b) te erkennen dat de klimaatcrisis op verschillende manieren niet gender-neutraal is. Zo bevinden vrouwen zich doorgaans in een slechtere socio-economische positie en worden ze vaker en harder getroffen door de gevolgen van klimaatverandering en door regressieve klimaatmaatregelen. Bovendien zijn vrouwen vaak ook ondervertegenwoordigd in besluitvormingsprocessen. Daarom moet worden gewerkt via een aanpak van genderrechtvaardigheid, waarbij die situatie proactief bestreden wordt;
- c) het belang van het Lima Action Plan on Gender te erkennen en te werken met een proactieve aanpak van genderrechtvaardigheid;
- 9° wat de lucht- en scheepvaart betreft:
 - a) strenge normen te bepleiten voor de emissies in de lucht- en scheepvaart, en op internationaal niveau het debat te ondersteunen over de manier waarop het principe dat de vervuiler betaalt, beter kan worden toegepast in beide sectoren. Daarvoor moet blijvend worden ingezet op innovatie op het vlak van duurzame brandstoffen en moet een roadmap voor de zero-emissie van de lucht- en scheepvaart worden uitgewerkt;
 - b) specifiek voor de luchtvaart het debat over emissiereductie te ondersteunen, onder andere door de fiscale maatregelen en de mogelijkheden tot aanpassing van het Verdrag van Chicago inzake de internationale burgerluchtvaart, ondertekend op 7 december 1944, tegen het licht te houden, zodat het kerosinegebruik in de luchtvaart-sector fiscaal zwaarder wordt aangerekend;
- 10° wat de oceanen betreft, op internationaal niveau te blijven pleiten voor de bescherming van de oceanen en het mariene milieu, en in het debat op internationaal niveau als 'blue leader' de doelstellingen te bepleiten die op de Ocean-Climate Ambition Summit werden besproken, namelijk het beschermen van 30 procent van de oceanen tegen 2030 via het sluiten van een nieuw akkoord voor biodiversiteit buiten nationale jurisdictie (BBNJ-akkoord);
- 11° wat de biodiversiteit en ecosysteemdiensten betreft:
 - a) in navolging van de besprekingen over oceanen op de COP25 opnieuw bij te dragen aan besprekingen over de rol en het belang van biodiversiteit en natuur, de intenties op het vlak van biodiversiteit breed uit te dragen, zoals ook aan bod komt op de CBD COP15, en voldoende af te stemmen over de Europese standpunten, gelinkt aan mogelijk bindende kaders in de Europese biodiversiteitsstrategie voor 2030;
 - b) Europese landen ertoe op te roepen zich aan te sluiten bij de Amsterdam Declarations Partnership en het engagement aan te gaan om de negatieve effecten van geïmporteerde goederen op de biodiversiteit en het klimaat elders te verminderen en geïmporteerde ontbossing te elimineren;
 - c) andere landen ertoe aan te sporen om het gebruik van soja en palmolie in biobrandstoffen voor de transportsector zo snel mogelijk te verbieden, zich bij onderhandelingen proactief op te stellen en te pleiten voor een versnelde uitfasering van biobrandstoffen uit palm- en sojaolie en voor striktere duurzaamheidscriteria, maar daarbij ook een geharmoniseerde Europese en internationale uitfasering na te streven;
 - d) het belang te erkennen van de zogenaamde nature-based solutions (NBS), waarbij de natuur (bossen, landbouw en ecosystemen) een bijdrage aan de klimaatoplossing kan leveren om koolstof op te nemen en de omgeving te beschermen tegen klimaateffecten, en daarbij ook na te gaan op welke wijze de NBS kunnen worden geïntegreerd in de implementatiestrategie van het Akkoord van Parijs zonder dat andere oplossingen voor het klimaatprobleem worden verhinderd;

- 12° wat de organisatie van een COP betreft, aandacht te vragen voor de (klimaat)impact die de organisatie van internationale klimaatconferenties zelf veroorzaakt en in die zin te onderzoeken in welke mate kleinschaliger, deels digitale conferenties in de toekomst aan die bezorgheden tegemoet kunnen komen. Daarvoor moet wel het belang worden onderstreept van internationale klimaatconferenties met een volwaardige participatie en inclusiviteit van aanwezigheid en onderhandelingen, in het bijzonder van kwetsbare landen;
- 13° wat de intra-Belgische lastenverdeling betreft, rekening houdend met de huidige Europese ontwikkelingen met betrekking tot klimaatbeleid zo snel mogelijk in een nieuwe Belgische verbintenis voor een internationale klimaatfinanciering voor de periode 2021-2025 te voorzien, alsook tot een intra-Belgische lastenverdeling voor de verhoogde EU 2030-doelstelling met betrekking tot het energie- en klimaatbeleid en de internationale klimaatfinanciering te komen, bij voorkeur nog vóór de start van de COP26.

Philippe MUYTERS
Andries GRYFFROY
Robrecht BOTHUYNE
Willem-Frederik SCHILTZ
Chris STEENWEGEN
Bruno TOBBACK